

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANI
Tarih: 09/03/2021 10:20
Sayı: E-120.07-0790731
GİD
SOF

7/40383 GK 91

Sayı : E-54045643-610-629400
Konu : Soru Önergeleri (7/40383)

08.03.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.774122 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR'a ait 7/40383 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/40383) (2 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: F09306E6-DEB0-40E7-B533-C1E7899A7945

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ebd>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Tülin DURAK
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. KAMİL OKYAY SINDIR'A AİT 7/40383
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

1961'den 2002 yılına kadar Toprak Su, Köy Hizmetleri ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye'de toplam 450 Bin hektar alanda arazi toplulaştırması yapılabilmektedir. 2020 yılı sonu itibari ile yılı içinde biten ve devam eden toplam 413 proje yapılmıştır. Tamamlanan proje alanı toplam 4.763.853 ha'dır.

Yıllık Bir Milyon hektar hedefle çalışmalara devam edilmektedir. Toplulaştırmadan amaç sadece arazi büyüklüğü değildir. Toplulaştırma tarım alanlarının imarı demektir. Mevcut tarım alanlarına ait parsellerin belki %50'ye yakınının yolu yoktur. Sadece yol yokluğundan kaynaklanan, komşunun tarım alanından geçmeden ve mahsulün ezilmesinden kaynaklanan sosyal sorunlar Ülke genelinde önemli bir yer tutmaktadır. Çok parçalı arazi yapısına sahip yerleşim birimleri olduğu gibi, 70-80 hissedarın olduğu, sadece bir ya da birkaç parselden oluşan, yerleşim birimleri de mevcuttur.

Toplulaştırma ile öncelikle hedef;

- Sosyal sorunların çözülmesi, işletmelerin huzurlu bir iş ve aile hayatına kavuşmalarının temini,
- İkinci olarak; parçalanmış, ekonomik büyüklüğünü kaybetmiş, tarımsal mekanizasyona izin vermeyecek hale gelmiş tarım alanlarının tarıma kazandırılması,
- Emek, işgücü kayıpları, girdi kayıplarının ortadan kaldırılması, bu sayede de ekipmanlara ilişkin amortisman kayıplarının minimize edilmesi,
- Alandaki diğer projelere ilişkin kamulaştırma bedellerinin ortadan kaldırılarak, yatırım maliyetlerinin düşürülmesi,
- Tarla içi geliştirme hizmetleri (TİGH) kapsamında; drenaj, taş nakli (toplama), çalı temizliği, dere ıslahı ve kanal doldurma vb. çalışmalarla arazi ıslah edilerek, kullanım randımanını artırmaktır.

Bunların dışında; Türkiye toprak envanteri çıkarılmış, kadastro yenilenmiş, hisselikler ortadan kaldırılmış, hisse hataları düzeltilmiş olacak, sağlanan katma değerden dolayı arazi değeri de yükselmiş olacaktır.

Proje öncesi ve sonrası parsel büyüklüğü ve sayısı bir yerleşim biriminden diğer yerleşim birimine değişmektedir.

Genelde düzenleme karşılığı kesinti; tapu alanı üzerinden değil, derecelendirme karşılığı bulunan yeni değer sistemi üzerinden yapılmaktadır. Derecelendirme ise; parselin toprak yapısı ve konumu üzerinden belirlenen bir katsayı ile alanının çarpılması sonucu elde edilen yeni bir değerdir. Böylece tapu alanı olarak değerli araziden daha az, değersiz araziden daha fazla kesinti yapılarak adalet sağlanmaktadır. Yeni değer sistemi üzerinden %10'a kadar kesinti yasal olmasına rağmen, genel olarak ortalama kesinti %5 civarında olmaktadır.

Toplulaştırma projeleri, sadece arazilerin parsel sayılarının azaltılması olarak görülmesi doğru değildir. Bu tarım alanlarının imarı projesidir. Çok parçalı arazi yapısına sahip yerleşim birimleri olduğu gibi, 70-80 hissedarın olduğu, sadece bir ya da birkaç parselden oluşan, yerleşim birimleri de mevcuttur. Çok olmamasına rağmen genellikle doğu-güneydoğu illerinde, bölgenin sosyokültürel yapısından kaynaklı olarak karşılaşılmaktadır. Buradaki düzenlemede

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

işin doğası olarak parsel sayısı artmaktadır. Gerçekte kullanım kayıtlarda olduğu gibi değil, daha çok parçalıdır. Bu parçalılık sadece kayıtlara geçirilmemiştir. Kayıtlardaki parçalılık ayrı, kullanımdaki parçalılık ayrıdır. Bu kapsamda değerlendirilebilecek projelere çok nadir olarak rastlanmaktadır. Bir oran oluşturacak seviyede değildir.

Parsel düzenindeki düzelme ve düşük maliyetler, ekili alanların genişlemesi ve artan mahsuller, tarımsal verimlilikteki artış, işletme bazında ekonomik büyüme, işletmelerin yatırımlarının artması sağlanmıştır.

İtirazlar, konumdan, verimliliğe, kesintiden komşu parsel sahibine kadar değişiklik göstermektedir.

Hiç dava söz konusu olmayan projeler olduğu gibi, kamulaştırma beklentisi gerçekleşmeyen, rantı yüksek alanlarda, bir kısım çıkar sahibinin kışkırtması ile itiraz ve davalar oluşabilmektedir. Projelerde kronikleşmiş genel bir itiraz ve dava konusu mevcut değildir. Hiç dava konusu olmayan projelerin sayısı dikkate değer çoğunluktadır. Buna rağmen, kesin askı olan 3'üncü askıda da çözülmemeyerek dava konusu olan itirazların, proje başına ortalama bir oran verilmesi çok zor olmasına rağmen yaklaşık olarak %0,2-0,3 gibi bir gerçekleşmeden bahsedilebilir.

Projeden projeye değişmekle birlikte, proje kapsamında mühendislik işlemleri için ortalama 10 adet iş kalemi, yapım işlerine ilişkin olarak ortalama 20-25 adet iş kalemi ile ilgili çalışmalar yaptırılmakta ve ödeme yapılmaktadır. Tesviye, sınır oluşturma, yol ve kanal arklarının kullanılır halde teslimi ile ilgili itirazlar muhakkak ki mevcuttur. Yapılan işe itiraz edilmemesi işin doğasına aykırıdır. Bir çalışmada aksamalar olabilir ancak, yapılmayan bir iş ile ilgili ödeme yapılması mümkün değildir.